WEST FINLAND
FILM COMMISSION
WFFC

LAUSUNTO

25.10.2016

Eduskunnan sivistys- ja tiedejaoston asiantuntijakuuleminen 26.10.2016

Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto

Suomessa toimii tällä hetkellä viisi alueellista elokuvakomissiota Lapin, Pohjois-Suomen, Itä-Suomen, Kaakkois-Suomen ja Länsi-Suomen elokuvakomissiot, jotka markkinoivat Suomea kuvauspaikaksi kansainvälisille av-tuotannoille. Kannustimen puuttuessa Suomi ei ole ollut kiinnostava eikä kilpailukykyinen maa kansainvälisille tuotannoille. Lisäksi kotimaiset elokuvatuotannot ovat etsiytyneet maihin, joissa kannustinjärjestelmät ovat olleet käytössä.

Kannustinjärjestelmä tekee Suomesta vihdoinkin kilpailukykyisen kuvauspaikan niin kansainvälisille kuin kotimaisillekin audiovisuaalisille tuotannoille. Kannustinjärjestelmä tulee ylläpitämään ja kasvattamaan kotimaista av-alaa mahdollistaen sekä osaamisen kasvua että kansainvälistymistä. Samalla syntyy uusia yrityksiä, investointeja ja työpaikkoja myös av-sektoria tukeville aloille. Erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolisille alueille kannustinjärjestelmä on tärkeä.

Nykyisin kotimaiset pitkät näytelmäelokuvat ja sarjamuotoiset tv-draamat kuvataan usein pääkaupunkiseudulla matka-, majoitus- ja päivärahakustannusten minimoimiseksi. Sen sijaan kansainväliset tuotannot kuvataan siellä, mistä löytyvät sopivat kuvauspaikat ja toimivat palvelut. Länsi-Suomen elokuvakomissio arvioi, että tuotantojen /kuvauspäivien määrä tulee moninkertaistumaan kannustimen myötä alueilla. Tämä tuo mahdollisuuksia alueille ja toimialoista erityisesti matkailulle. Kannustinjärjestelmällä on sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia matkailualaan. Suoria vaikutuksia syntyy majoitus-, ravitsemus- ja kuljetus sekä liikennepalveluiden käytöstä. Kansainvälinen elokuvatuotanto Tyttökuningas jätti Turkuun vajaat 1,1, miljoonaa euroa, työllisti 67 paikallista av-alan ammattilaista, 29 harjoittelijaa ja 900 avustajaa. Yöpymisiä kertyi paikkakunnalle yli 2200. Tuotannon tuloksena Turkuun syntyi myös Elokuvapuvustamo, joka työllistää nyt paikallisia artesaaneja ja käsityöläisiä.

Elokuvat ovat vahvoja brändirakentamisen työkaluja. Alueelliset elokuvakomissiot uskovat, että kannustin parantaa edelleen Suomen julkisuuskuvaa ja lisää kansainvälistä näkyvyyttä. Alueelliset elokuvakomissiot ovat esittäneet hyväksyttäviin kustannuksiin Suomesta ostettujen palveluiden ja palkkojen lisäksi osaa pääosanäyttelijöiden kuluista. Erityisesti pääosanäyttelijöiden päiväpalkkiot ovat niin korkeat, että jos osa tästä kulusta voitaisiin hyväksyä, se toisi Suomen malliin lisää kilpailuetua. Samalla voisimme mahdollistaa isojen elokuvien ja kuuluisien näyttelijöiden saamisen Suomeen. Tämä toisi Suomelle kansainvälistä näkyvyyttä ja mahdollisuutta elokuvamatkailun kehittymiseen. Nimenomaan suuret elokuvat isoine tähtineen vievät matkailijaa elokuvien kuvauspaikoille.

Tutkimusten mukaan joka kymmenes britti valitsi seuraavan matkakohteensa sen perusteella, mitä oli nähnyt valkokankaalta tai televisiossa. Turussa on aloiteltu pienimuotoista elokuvamatkailua esimerkiksi suuren suosion saavuttaneiden Vares-kierrosten ja elokuva-aiheisten näyttelyiden kautta. Muun muassa Mika Kaurismäen Tyttökuningas pukunäyttelyn ansioista (2015) Turun linna teki yleisöennätyksen 138 115 kävijää. Elokuva-aiheisille matkailupalveluille ja tuotteille löytyy siis kysyntää.

Kannustinjärjestelmän toteuttaminen

Muiden maiden kokemusten mukaan, kannustinjärjestelmän onnistumisen edellytykset ovat riittävän suuri määräraha ja jatkuvuus. Av-tuotantojen kehittäminen kestää usean vuoden, siksi työryhmän ehdotus toistaiseksi voimassa olevasta ja määrärahaltaan tarpeeksi riittävästä kannustinjärjestelmästä on hyvä. Ehdotettu 10 miljoonaa euroa per vuosi on realistinen seuraaville vuosille. Tärkeää on, että kannustinjärjestelmälle annetaan ainakin viisi vuotta aikaa, jotta tuloksia ja vaikuttavuutta pystytään mittaamaan.

OKM:n työryhmän esitys 25 % maksuhyvitysjärjestelmästä on hyvä. Erittäin tärkeää on saada Tekesin hallinnoimasta järjestelmästä selkeä, yksinkertainen ja nopea. Tuotantojen rahoituksen pullonkaula on usein sekä rahoituspäätösten että rahoitusmaksatusten hitaus.
Jos Suomeen saadaan rahoitusjärjestelmä, jossa tuottaja saa tilintarkastuksen jälkeen viikossa rahat tilille on itsessään jo erittäin kilpailukykyinen ja houkutteleva. Toinen asia, jota myös edistetään kannustinjärjestelmän yhteydessä, on tuotannonaikaisen rahoituksen mahdollistaminen Suomessa. Voisiko esim. Finnvera olla mukana tässä, on varmaan asia jota viedään TEM:n puolesta eteenpäin.

Tärkeää on saada kannustinjärjestelmä käyttövalmiiksi tammikuun alusta ja markkinointi käyntiin. Alueelliset elokuvakomissiot, yhteistyössä Tekesin ja Suomen elokuvasäätiön kanssa, ovat jo ensi viikolla mukana American Film Marketissa, Los Angelesissa kertomassa Suomen kannustinjärjestelmästä.

Tekes kilpailuttaa kannustinjärjestelmän markkinoinnin nyt loppuvuodesta. Kannustinjärjestelmän onnistumisen kannalta on tärkeää, että koko av-toimiala, alueelliset elokuvakomissiot, Tekes, Team-finland verkosto ja Visit Finland tekevät yhteistyötä kannustimen markkinoimiseksi.

Lisätietoja: Elokuvakomissaari Teija Raninen, teija.raninen@turku.fi, 050 5590549